

A fődíj ürügyén

Az 1981. december 11–13. között Balassagyarmaton megrendezett XVI. Országos „Madách Imre” (amatőr) színjátszó fesztiválon a szegedi Medicus Színpad — Seneca című produkciójával — ismét megnyerte a fődíjat.

Az előadás rendezője Oláh Attila, egyik szereplője Kormos Tibor volt.

SZ.E.: Ott volt, úgymond, az egész szakma?

OLÁH: Erről szó sincs. Az elődöntők során 12 színpad került a döntőbe, a rosta azonban nem látszott meg a produkciókon.

SZ.E.: Vagyis?

KORMOS: Néhány előadás egyszerűen, sajnálatra volt méltó. Előfordult, hogy tragikus művet végsőre hűgött, vagy értetlenül végigbámult a közönség.

OLÁH: Ezt a fesztivált minden második évben rendezik meg, s valamely szocialista ország nemzeti irodalmának bemutatásához kötik. Idén a romániai népek irodalmát volt hivatott reprezentálni a fesztivál.

KORMOS: Sajnálatos, hogy a legtöbb társulat győztes román egyfelvonásosokat választott, a helyett, hogy figyelt volna a romániai magyar irodalom alkotásaira is. Talán ettől is volt, hogy egyik-másik előadás az 50-es évek szellemében, stílusában fogant.

SZ.E.: Nincs a balassagyarmati fesztiválnak olyan kulturális jelentősége, hogy a legjobbak is benevezzenek?

OLÁH: A magyarországi amatőr színjátszást semmiképp sem reprezentálta ez a fesztivál. Vagy ha mégis, úgy aggodalomra van okunk.

KORMOS: Olyan jelentős együestek, mint a Szkéne, az Utcaszínház, a Hurka, nem neveztek a fesztiválra. Balassagyarmat? Hoi van, és ki megy el oda a fesztivál kedvéért, és kit érdekel ott az effajta játék? Az előadásokat jobbra mi, a résztvevők néztük. Közönség alig volt.

SZ.E.: Ez a város valóban nem kulturális centruma hazánkban, mégsem lehet ez a tény az érdeklenség és színvonalatlanság kizárólagos oka. Magával a mozgalommal is baj lehet.

OLÁH: Kétségtelen. Véleményem szerint azonban, nem is a társulatokkal, vagy az egyes színjátszókkal van a gond, hanem az együttműködés „veterán” vezetőivel, illetve azok szemléletével, alkotói módszerével.

SZ.E.: Ezek a mai veteránok valamikor a mozgalom élén jártak...

OLÁH: Az lehet, de nem voltak a mozgalom legjobbjai.

KORMOS: A hazai amatőr színjátszás kritikus időszakát éli. Ennek volt tükröképe a balassagyarmati fesztivál.

SZ.E.: E jelenség okát, te, aki tulajdonképpen átélte a mozgalom fellendülését és hanyatlását is, miként magyarázod?

KORMOS: A 70-es évek elején valóban fellendülőben volt a mozgalom, idehaza és külföldön egyaránt. Ezt segítették a különböző fesztiválok is, mert szakmailag újat, s mindig újabbat adtak. Fesztiválokat, persze, ma is rendeznek, itthon és külföldön is, a hanyatlást, a pangást mégsem lehet elhallgatni. Az itthoni hanyatlást a különböző „mederbe terelési” szavazások, a túlszervezettség, a túllányított megjelölésével, a mozgalom „fel-

karolásával” magyarázom. A tehetségek az irányítottságot nem viselték el. Kiváltak a mozgalmából, profik lettek.

OLÁH: Az elsővonalbeliek. A másodikvonalbeliek visszatértek eredeti szakmájukhoz, s végleg lemondtak a színjátszásról, rendezésről. A harmadvonalbeliek maradtak, ők a mai „veteránok”.

KORMOS: Én a mai időszakot az érdektelenség korszakának nevezem. Anélkül, hogy misztifikálnám a hazai amatőr színjátszó mozgalom korábbi időszakát, elmondhatom, nemcsak alkotói közösség, de emberi, baráti közösség is voltunk. Az már külön szerencsénk volt, hogy igazi tehetségek voltak közöttünk. Ezzel szemben ma, számomra úgy tűnik, nincs igény a közösségi létre, a „mi” tudat eltűnt, egyedül, külön-külön élnek, dolgoznak, alkotnak az emberek. Ilyen szituációban elég nehezen jön össze egy olyan csoport, mely egyszerre közösség is, színház is.

OLÁH: Ez az érdektelenség lehet az oka annak is, hogy a produkciók között egyre több a politikai, társadalmi elkötelezettség nélküli, s nem cél a gondolkodásra késztetés.

SZ.E.: Szegeden is ilyen aggasztó volna a mozgalom jelenlegi helyzete?

OLÁH: Bizonyára hagyományaink teszik, hogy színvonal tekintetében viszonylag — hangsúlyozom, viszonylag — megnyugtató a helyzet.

KORMOS: Országos viszonylatban, a balassagyarmati tapasztalatok ellenére is, úgy látom, mintha ismét lenne igény a „közlésre”, a gondolatok cseréjére. Szegedi viszonylatban pedig, mintha a közösségben élesre-alkotásra lenne igény. A „mintha” nagyon fontos itt. Optimizmusra ad okot.

SZ.E.: A balassagyarmati fesztivál tehát győztes színvonalú volt. Mit ér, ilyen mezőnyben, a fődíj?

OLÁH: Jó kérdés! Jó lenne azt mondani, a legjobbak között indultunk és nyertünk. Ez azonban nem volna igaz. A tavalyelőtti fődíj összehasonlíthatatlanul értékesebb volt.

KORMOS: Valóban nem úgy ragyog, ahogy egy fődíjnak kellene.

—gr—

megnyílt,
megnyílt,
megnyílt

végre a Szegedi Orvostudományi Egyetem új KISZ-klubja az oktatási épületben. A hallgatók és a rendezvények iránt érdeklődők február 8-tól látogathatják a klubot. (A február havi műsorajánlat lapunk 8. oldalán található!)

Pályázati felhívás!

Kalmár László akadémikus (1905–1976) özvegye alapítványt létesített a számítástudomány és számítástechnika területén dolgozó fiatalok munkásságának elismerése és ösztönzése céljából. Az alapítvány értelmében a következő pályázat kerül évenként meghirdetésre:

Pályázni lehet a számítástudomány és számítástechnika területén elért elméleti eredményről, vagy a számítástudomány és a számítástechnika magas szintű, elméleti jelentőségű alkalmazásáról írt dolgozattal, illetőleg szakfolyóiratban megjelent, vagy közlésre elfogadott cikk/ekkel.

Pályázhatnak a hazai tudományegyetemen dolgozó, a pályázati évben (1982) 5 évvel nem régebbi diplomával rendelkező 32. életévüket még be nem töltött oktatók és kutatók, továbbá a tudományegyetemek V. ére hallgatói.

A beérkezett pályázatokat a József Attila Tudományegyetem rektora által felkért, tudományos

minősítéssel rendelkező egyetemi dolgozókból álló 3 tagú bizottság bírálja el.

A díjnyertesek részére oklevél és évi 6 ezer forint pályadíj kerül kiosztásra. A pályázatot elbíráló bizottság feladata szerint dönt abban a kérdésben, hogy a díjazásra rendelkezésre álló összegből egy vagy több pályázó részesüljön. Egy pályázó azonban 2 ezer forintnál kisebb összeggel nem jutalmazható.

Megfelelő színvonalú pályaművek hiányában a bizottság az adott évben rendelkezésre álló összeget, vagy annak egy részét a következő évre átviheti.

A pályadíjak átadására második alkalommal 1982. márciusában — Kalmár László születésnapja alkalmából — kerül sor.

A beküldési határidő 1982. február 15. A pályaműveket kérik 2 példányban a József Attila Tudományegyetem Rektori Hivatala címére elküldeni. (Szeged 6720 Duóknics tér 13.)

József Attila Tudományegyetem

A megajánlott jegy, mint közösségformáló erő

A főiskola diákarlamentjén az egyik felszólaló azt kérte, hogy minél több tantárgyból lehessen megajánlott jegyet szerezni, mondván, milyen nagy könnyebbség az a diáknak, ha egy különösen nehéz vizsgaidőszakban egy kollokviummal kevesebbet kell letennie. Jobban beoszthatja idejét, többet készülhet más vizsgákra, s így felkészültebben is mehet el azokra.

Év közben — valljuk meg — igen keveset nyúlunk mi, diákok, a tankönyv után. Csak akkor fanyalodunk erre, ha már a z. h. időpontja vésszen közeleg. Azt azonban nyilván senki sem kéti, hogy a megajánlott 4-esért vagy 5-ösért tenni is kell valamit. Hiszen ma még mindennek ára van, és ez az ár nemcsak az anyagi valóságban játszik szerepet. Így aztán, ha van megajánlott jegy, a diákok nagyobb kedvvel készülnek az órákra, mert már ott csillog szemük előtt a „távolsági cél”: a tanárnak pedig kevesebb vizsgázó nyögését kell végighallgatnia. Mind a két fél jól jár. Mondhatni, tiszta haszon, az üzlet kölcsönös. Vagy legalábbis annak látszik.

Igen, az üzlet. Az oktató lehetőleg félév elején bejelenti a megválthatóság árát. Rendszeres készülés, aktivitás az órákon, a z. h.-k jó megírása, kis-referátum vállalása. Csak ennyi. Ez ugye nem is olyan sok. Ha valaki tudatosan törekszik arra, hogy megajánlott jegyet szerezzen, ezeket a feladatokat el tudja végezni.

Igy tehát mindenkinek joga van hozzá, hogy megszerezze az áhított jegyet. A feltételek adottak. S ha tényleg adottak, akkor minden tiszta sor. De mi van akkor, ha ezekről a feltételekről bebizonyosodik, hogy mégsem mindenki számára feltehető? Mi van akkor, ha rájövünk, hogy ezek a jogok csak áljogok? Mikor 28-an vagyunk egy csoportban és csak 15 az elváltatható referátumok száma? Ki kapja meg ezt a 15 referátumot? A 15 legjobb? Egy — képességeik szerint — azonos szinten álló csoportban ki az a 15? Az nem volt benne az

alkuban, hogy nekünk ezért a referátumért kedvesen kell mosolyognunk, és a padból kiugorva jelentkezni, és a szünetekben elbeszélgetni az oktatóval, felkészültségünket — amit előző nap a könyvtárban szereztünk — fitogtatva. S ha már minden sikerült és boldogan dőlünk hátra székekben, ki véd meg az irigykedő csoporttársak szúrós tekintetétől, rossz és éles nyelvtől? És ki véd meg saját lelkiismeretünkétől, ha megkérdi tőlünk: tényleg több vagy a többinél? Tényleg megérdemelted ezt? Pont te?...

Manapság annyit beszélünk a közösségekről. Nem értjük, hogy az ország legkülönbözőbb tájairól összeverebúvált emberek mesterségesen kialakított közösségei miért nem érték meg, hogy közös a céljuk, hogy egymásra utaltak. Miért nem válnak erős és összetartó kis csoportokká? A pedagógus feladata, hogy a keze alá került osztályokból igyekezzen jó közösséget formálni. Ezt tanítják, erre oktatnak pedagógusaink, mondván, mi is azokká válunk egykoron. Ezt mondják. De kérdzem én, hogyan válhatjuk ezt a szerepünket, mikor mi saját bőrünkön tapasztaljuk, hogy csak úgy léphetünk előre, ha a másikat magunk mögé szorítjuk. Ha egyéni, csakis egyéni céljaink vezetnek. Hogy érezhetjük igaznak, amit nekünk tanítanak majdani feladatainkról, ha saját pedagógusaink cáfolnak erre rá. Ha a hopponmaradtok, kevésbé jól helyezkedők, esélyeiket latolgatók kérdéseire a tanár bajszsaa alatt bújkáló mosollyal, mondja ki az ítéletet: — Ja, kérem, előbb kellett volna gondolkodni! Ilyen az élet! Én sem voltam stréber fiatal koromban, mégis néha rákényszerültem az ilyesmire. De ne csüggedjétek gyerekek, a kollokviumon majd mindenki bizonyíthat!

Apróság talán, amit elmondtam. Mégis fontos, mert valaminek a kezdetét jelzi. Vagy a folytatását?

CSÜRSZ TÜNDE

Látogatóban Pécssett

Az UNIVERSITAS: sorstársunk, vagyis a pécsi felsőoktatási intézmények lapja, Beceneve is van — UNIV —, ez is bizonyítja, nálunknál jóval kedveltebb. Heti rendszerességgel jelenik meg, négyoldalas terjedelemben, 1–2 napos nyomdai átfutással. Nálunk frissebb, aktuálisabb, rugalmasabb — fentiekből következően. Nálunk szebb, esztétikusabb, színesebb — nem a fentiekből —, abból adódóan, hogy ötszét (vagy jobb a szerkesztő?). Nálunk életszerűbb, olvashatóbb, emészthetőbb — attól a tényről, hogy az állandó munkatársak mellett mintegy húsz külsős hallgatója van. Nálunk „bátrabb politikussabb, objektívebb” — azon egyszerű oknál fogva, hogy nem az intézményi párt-, illetve KISZ-bizottságok védnöksége alá tartozik, hanem a hasonló, de városi bizottságokhoz.

Hozzánk hasonlóan, s a fentiek ellenére, az UNIV is tucatjával hever a KISZ-bizottságokon, mert náluk is gond a terjesztés. Kívánjuk a probléma mielőbbi megoldását, ez rajtunk is segítené!

A TALÁLKOZÁSOK: a legmeglepőbb a formások teljes mellőzése volt. Alfrödi ember számára szinte érthetetlen. A kollegák természetessége tehetett volna póz de, hogy mennyire nem az volt, arról volt alkalomunk meggyőződni. A legvárakozhatóbb a „hivatalos” személyek, lásd: városi KISZ-titkár, intézményi politikai munkatárs. KISZ-bizottsági tag, közvetlen sége volt. Nem éreztük, hogy idegen városban vagyunk.

A város. PÉCS: Az emberekhez hasonlóan megnyerő volt, és

szép napfényes. Jártunk Milán-nál is — a tájékozatlanoknak csak annyit, remek hangulatú, kitűnő konyhájú, szerb és szláv ételeket kedvelőknek ajánlott vendéglő —, s csak a hagyomány kedvéért a Nádor-ban is, no és természetesen, az UNIV szerkesztőségében is.

Az EGYETEMEK: Félig-meddig tudathasadásos állapot uralkodik a volt tanárképzőn, tekintve, hogy január 1. óta Jannus Pannonius Tudományegyetem névvel illetik, s ezt még nem szokta meg. Viszont — micsoda ötlet! — a jegyzetbolt az oszkoja bejáratánál találtatik, sőt JEGYZETEKET lehet kapni. A jogászok, közgazdászok, orvosok és (mostmár) bölcsészek a szegedi-eknél gyakrabban részesülnek kollégiumi ellátásban, mert vannak kollégiumok, sőt megfelelő élet- és munkakörülményeket biztosító kollégiumok vannak! A főbörők azonban ott is jól élnek!

VÉGÜL: Azért (is) mentünk, hogy viszonyozzunk egy látogatást. Azért (is) mentünk, hogy megbeszéljük közös gondjainkat. Azért (is) mentünk, hogy egy esetleges Pécs–Szeged felsőoktatási intézmények közötti, tavasszal esedékes, vetélkedő lehetőséget tisztázzuk. Végül úgy jöttünk el, hogy barátokat szereztünk.

Köszönet az UNIV felelős szerkesztőjének és munkatársainak, valamint a pécsi Megyei Kórház igazgató professzorának, és főorvosának, hogy lehetővé tették váratlanul megbetegedő kollégánk ápolását és felgyógyulását.

A szerkesztőség

HÍREK

Az elmúlt év decemberében dr. Antalffy György, a József Attila Tudományegyetem rektora és dr. Krajók Gyula, a JATE tudományos rektorhelyettese négynapos látogatásra Turkuba utaztak, hogy megkössék a turkui és a szegedi egyetemek közötti együttműködési megállapodást az 1982-es, 1983-as évre.

A hazánkban tartózkodó mongol igazságügyi küldöttség január 27-én Szegedre érkezett. A delegáció, melynek vezetője Bjaragijn Csimid, a Mongol Népköztársaság igazságügyminisztere volt, a József Attila Tudományegyetemre is ellátogatott, ahol dr. Antalffy György rektor, a Magyar Jogász Szövetség elnöke fogadta a vendégeket, majd emléklapokat nyújtott át a küldöttség tagjainak.

dr. Antalffy György rövid tájékoztatót tartott a tudományegyetemen folyó képzésről és tudományos tevékenységről, majd dr. Veress József, a JATE Állam- és Jogtudományi Karának dékánja részletesen beszámolt a jogászképzésről. Dr. Gécseg Ferenc, a JATE pártbizottságának titkára a szegedi matematikai iskoláról és az egyetemi pártélet sajátosságairól tartott tájékoztatót.

Enyedi Zoltán: A tél virágai

